

Hej.

Jeg har lige haft 75 års fødselsdag, og jeg synes egentlig, at jeg holder mig ganske godt! - men jeg har også fået flere ansigtsløftninger undervejs.

Jeg har stået her i 75 år og fulgt tusinder af børn gennem deres skolegang med glæder og sorger. Jeg har oplevet nye ideer blomstre op og set dem flade ud igen. Jeg har set lærerne knokle for at lære børnene så meget som muligt. Og jeg har fulgt, hvordan pedel og rengøringspersonalet har slidt for at holde mig ren og pæn.

Det er dog svært at huske alt, hvad man har oplevet. Derfor har jeg klippet i min scrap-bog. Den rummer ikke hele historien, men måske noget af det vigtigste.

Gå nu videre og se på mine minder fra mit
spændende liv som skole
i Vorbasse

En scrap-bog rummer kun det, der bliver sat ind. Har du historier, billeder eller andet, der kan supplere historien, håber jeg du vil aflevere det til Lokalthistorisk Arkiv, som passer på tingene, så der senere - måske om 25 år - kan fortælles en ny historie.

TIL LYKKE med jubilæet fra

Lokalthistorisk Arkiv

1940-1960

Da man i 1941 indviede "den nye skole", var det afløseren for den skole, som blev bygget i 1904 lige midt i Vorbasse på den nuværende adresse Vestergade 3.

Den nye skole på Østergade virkede som et palads med luksus, som ikke fandtes rundt i byen, og ved indvielsen blev der udtrykt ønske om, at skolen "ville løfte børnenes sind opad og give dem lyst til at opføre sig ordentligt". Sognerådet var meget øm over skolen og udarbejdede flere sæt ordensregler. Det var også kun modvilligt, at man accepterede at udlåne lokaler til foreningerne.

Det er en almindelig historie i Vorbasse, at tyskerne indtog den helt nye skole og næsten ødelagde den. Historien er noget fordrejet og helt sikkert præget af, at man harmedes over at skulle afgive skolen. Tyskerne indtog først skolen i efteråret 1944, og man måtte så undervise klasserne andre steder i byen. Efter befrielsen fungerede skolen en kort tid som flygtningelejr. Da skolen endelig blev frigivet, skulle der gøres rent og males, inden børnene igen kunne lukkes ind.

"Den nye skole" blev den faste ramme for undervisningen helt frem til 1968.

I 1950'erne begyndte de store krigsårgange at rykke ind. Det var ikke ualmindeligt med 35-40 elever pr. årgang. Det gav pladsmangel og lærermangel. Lærerstaben øgedes fra 3 til 5 lærere. Regeringen vedtog en ordning, så man hurtigt kunne uddanne flere lærere. Det blev muligt at tage en lærereksamen på 2½ år efter studentereksamen.

I 1949 blev det muligt at oprette forældrevalgte skolenævn ved de enkelte skoler. Skolekommissionen, der var bredere sammensat, varetog det samlede skolevæsen på fire skoler. Dette blev grundstenen til den meget store forældrekontakt og indflydelse, som har præget skolen lige siden.

I 1957 blev Ruth og Sven Tygesen ansat ved skolen som det første lærerpar.

I 1958 ændredes skoleloven, hvilket betød at:

- mellemskole-ordningen forsvandt
- realklasser blev startet uden for byskolerne
- almene 8.-10. klasser skulle søges oprettet i alle kommuner, selvom der kun var svag interesse herfor.

Kommunerne satsede på at oprette realskoler

I 1959 oprettedes en ungdomsskole for de 14 -18 årige i Vorbasse efter opfordring fra Ribe amt.
Denne ungdomsskole var i mange år amtets største land-ungdomsskole

1960-1970

1958-skoleloven skulle udmøntes, og kampen blev hård skolerne imellem. I Vorbasse satsede man på 8.-9. klasserne. I 1960 startede den første 8. klasse i Vorbasse. Det var vel at mærke den første 8. klasse uden for byerne i Ribe amt .

Kommuner indgik samarbejdsaftaler for at kunne opfylde undervisningsforpligtelserne. I 1965 aftalte Vorbasse, Hejnsvig og Bække sogneråd, at alle 8.-9. klasser skulle undervises på Vorbasse skole. 10. klasse blev der først plads til efter skoleudvidelsen i 1968. Indtil begyndelsen af 1970'erne dækkede Vorbasse skole således området fra Veerst til Vesterhede og fra Asbo til Almstok, når det gjaldt 8. -9. klasse.

Fra 1962 begyndte arbejdet med at centralisere undervisningen på større skoler. Begrebet "centralskole" dukkede op i debatten. Lokalt var Nebel- og Fittingforældre meget imod at sende børnene til Vorbasse skole, hvilket kom til udtryk i denne udtalelse: "Vores børn skal ikke gå i en stor skole, for der kan de lære så meget skidt."

En kortvarig løsning blev, at Nebel skoles ældste elever blev kørt i bus forbi Vorbasse skole for at blive undervist i Fitting skole. Forældrene i Nebel kunne se, at skolen nu var for lille, og som en forældre sagde: "Det går ikke med en skole, der kun har én lærer. Hvis han ikke dur, kan man fordumme en hel egn!" Derefter bad Nebel selv om at få skolen nedlagt og om at få børnene til Vorbasse. Allerede i 1965 bad Fitting om det samme.

Alle børn var velkomne på Vorbasse skole, men der skulle skaffes plads. Enhver plet blev inddraget til undervisning - endda på gymnastiksalens balkon. Det var ikke sjovt, når der samtidig var gymnastiktime! Sløjdlokale blev indrettet i kælderens under en lærerbolig (Østergade 25).

Arkitekt Simonsen, Grindsted, blev bedt om at tegne en udvidelse af skolen med klasseværelser, faglokaler og en aula med scene. Resultatet blev en tilbygning i gule sten indeholdende den lange gang og fysikfløjen samt aulaen. Desuden en toiletbygning og et cykelskur. Indvielsen af dette byggeri fandt sted den 5. november 1968.

De moderne bygninger var forberedt til at fungere som forsamlingshus efter forsamlingshusets og missionshotellets lukning.

Hidtil havde det været en selvfølge at gå i skole om lørdagen. Lørdagsskoledagen blev dog afskaffet fra august 1970. For at imødekomme udearbejdende forældre indførte skolen lørdagsforældredage et par gange om året.

Skolen manglede stadig klasseværelser og faglokaler. En påtænkt fløj parallel med fysikfløjen blev revideret, og resultatet blev grøn klynge med fire klasseværelser og sløjd, håndgerning og formning i kælderens. Klyngen blev indviet i 1972.

1980-90

Gennem 1970erne og 80erne blev der arbejdet intenst på at give 10. klasse en særlig profil og et særligt indhold. Dette arbejde gav inspiration til mange skoler i landsdelen, og der var stor respekt om Vorbasses 10. klasse helt frem til centraliseringen af 10. klasse i sommeren 2000.

Perioden rummede pædagogisk grøde på mange fronter:

Der blev indført modulordning, hvor man brød med den lektionsopdelte skoledag og fik moduler á 90 minutter med tilhørende længere pauser. Også her var Vorbasse skole en af de første i amtet.

Tiden var til at tænke i større sammenhænge, og begrebet samordnet indskoling for 0.,1. og 2. klasse dukkede op. Det krævede et langt forarbejde og en enorm indsats at gennemføre, da modellen var fundet.

Senere fulgte gennemførelsen af samordnet udskoling.

Personalet på skolen arbejdede i ca. 2 år på skitser til en udbygning og modernisering af skolen, så rammer og indhold svarede til hinanden. Da de lokale simple streger kom i arkitektens hænder fremstod planer, vi næppe havde turdet drømme om. Fra byrådets side var det en massiv satsning på Vorbasse skole. "Den lille skole" blev fjernet og erstattet med "Lilla klynge". Desuden opstod "Rød klynge" og "Blå klynge". Funktionsplanen flyttede alle serviceorganer ned på den lange gang: Kontorer, lærerværelse, skolebibliotek og specialundervisning. Alle klasselokaler blev placeret i klyngerne omkring et fællesareal. Men starten var besværlig, for da der skulle ryddes et hegn øst for den lange gang, stødte man på tysk militærudstyr, der var blevet kastet i en række mandskabshuller. Betænkeligheden var stor, da de første granater blev gravet fri. Sprængningsekspertter fra Holstebro blev tilkaldt. De fjernede på et par dage det farlige gods. De kunne konstatere, at granaterne var stemplet med et Ü, der viser, at det drejede sig om übungsgranater - altså øvelsesgranater uden sprængladning og dermed ganske fredelige. Men mens det stod på, var det ganske dramatisk, og totalevakuering af skolen blev alvorligt overvejet.

Ud over nybyggeriet blev alt andet renoveret, så ikke et eneste lokale stod urørt. De to års byggerod og -larm fra 1985 - 1987 resulterede i fantastiske rammer, som skolens personale havde haft stor indflydelse på. Også på denne måde et flot projekt.

Indvielsen i november 1987 blev markeret med en række arrangementer, hvor børnene var stærkt involveret.

1990-2000

I 1991 startede skolen et tæt samarbejde med Billund kommune og Ribe amt om projekt "Hele vejen rundt", hvor der skabtes tæt samarbejde om børn med problemer, der krævede en særlig indsats. Som en forebyggende indsats fik alle klasselærere en ekstra ugentlig time til at varetage sociale problemer hos børnene. Konkrete tiltag var:

- Tværfagligt samarbejde mellem lærere, skolepsykolog, sundhedsplejerske og socialrådgiver
- Koordineret indsats som skulle reducere antallet af behandlere i hjemmet
- Fokus på tidlig indsats
- Fokus på forbyggelse og skræddersyede tilbud

Følgende blev realiseret:

- Tværfaglig familierådgivning
- Børne-samtalegrupper med sundhedsplejerske og socialrådgiver
- Åben klub
- Alternativ klasse
- Struktureret samarbejde mellem skole, børnehave og dagpleje
- Pædagoger som støtte i klasserne

I slutningen af 1990'erne kom der fokus på det newzealandske skolevæsen, og en delegation fra Billund kommune besøgte New Zealand for at hente inspiration. Det satte skub i en voldsom pædagogisk udvikling med Vorbasse skole i front. Arbejdet med at omsætte teorien om mangesidig intelligens og senere læringsstile til praksis satte for alvor Vorbasse skole på "verdenskortet". Utallige oplæg, foredrag, besøg og workshops i samarbejde med forlaget Dafolo resulterede i udbredelse i hele Danmark samt i Nordtyskland, Sverige, Norge og Island. Mediernes store interesse bevirkede jævnlige besøg af journalister og Tv-hold. I perioden 1999 -2003 har personale på skolen inspireret lærere, pædagoger, forvaltninger og politikere fra de nævnte lande.

Det etablerede samarbejde med børnehave og dagpleje via Hele vejen Rundt gjorde det muligt at skabe et fælles pædagogisk grundsyn i hele barnets institutions- og skoleforløb. Dette var et vigtigt element i projekt Den Røde Tråd, som startede i hele Billund kommune i 2000 med følgende indsatser:

- Helhed og sammenhæng
- Fælles syn på læring
- Fælles syn på barnet og de voksnes rolle
- Stimulering af barnets mangesidige intelligens
- Konsekvent positiv tilgang barnet med udgangspunkt i dets styrkesider
- Tæt samarbejde mellem de voksne omkring barnet.

Alle ydede en enorm indsats med at forvandle teori til praksis og skabe et bedre fysisk og psykisk læringsmiljø.

I den konstante søgen efter nye metoder dukkede begrebet "Læringsstile" op. Nogle af skolens lærere var på kursus i USA hos professor Rita Dunn i teorien om læringsstile, og i april 2003 gæstede hun Vorbasse skole ved et større arrangement med gæster fra det meste af landet.

Erfaringerne med både mangesidig intelligens og læringsstile gjorde Vorbasse-lærere til en eftertragtet "vare". Flere blev ansat i andre kommuner enten som ledere eller pædagogiske konsulenter. Nogle af skolens lærere udgav faglige bøger om mangesidig intelligens og læringsstile.

Der er vist ingen tvivl om at arbejdet medvirkede til et mere åbent og positivt menneskesyn. Det var grundlaget for at udvikle en rummelig skole med respekt for forskellighed.

Alt i alt en meget spændende og udviklende periode, hvis indhold og form gradvis blev afviklet efter kommunesammenlægningen i 2007, hvor man skulle finde et nyt fælles værdisæt at lave skole på.

Det kan se ud som om nye tjenestidsregler og myndighedernes krav om test og tro på tekniske løsninger er ved at sætte en ny dagorden for børnenes skoleliv.